

RETTIGHEDS ALLIANCEN

Årsrapport
2019

INDHOLD

Forord	1
Organisations-oplysninger	2
Indledning	3
Nøgletal	4
Danskernes brug af ulovlige hjemmesider.....	4
Blokeringseffekter.....	8
Udviklinger i 2019	11
<i>Kampagner og projekter</i>	<i>11</i>
Share With Care.....	11
Os Der Elsker Viden.....	14
Design-flyer.....	15
<i>Juridiske værktøjer</i>	<i>17</i>
Blokeringssager.....	17
IP-Taskforce og straffesager.....	18
Toldanmodninger.....	20
EU-sager.....	20
Monitorering.....	21
Brugerindsats.....	22
<i>Politiske initiativer og samarbejder</i>	<i>22</i>
Det politiske klima.....	23
Regeringens vækstplan.....	23
Artikel 17.....	25
Trusted Notifier på Facebook.....	25
Dialogforum og Kodex.....	26
<i>Presse og synlighed</i>	<i>26</i>
Presse.....	27
Events og debatarrangementer.....	27
Visuel identitet.....	28
<i>Udvidelser</i>	<i>29</i>
Sekretariat.....	29
Medlemmer.....	29
2020-mål	30

Forord

2019 markerede 10-året for retssagen mod datidens største ulovlige fildelingsnetværk, The Pirate Bay, og blev ligeledes året, hvor Højesteret stadfæstede en historisk dom i sagen om spredning af den ulovlige tjeneste Popcorn Time – to milepæle i digital håndhævelse.

Selvom sagerne mod de to tjenester har været essentielle for arbejdet med håndhævelse på det ulovlige marked, er den digitale kriminalitet i dag langt mere kompliceret, og den er under konstant udvikling. Det kræver derfor ressourcer og hurtig handling at dæmme op for nye, komplekse metoder til at distribuere og dele ulovligt indhold.

Det langsigtede mål for RettighedsAlliancens arbejde er et internet, der afspejler de samme kerneværdier som vores øvrige samfund. Det vil sige et internet, hvor regler bakkes op af både gode adfærdsnormer og af relevante aktører i samfundet. Og hvor det dermed bliver muligt at beskytte rettigheder på effektiv vis.

RettighedsAlliancen er gennem de seneste år lykkedes med at igangsætte en positiv udvikling, der fremmer målet om at sikre rettigheder på internettet. Det har kastet en række resultater af sig: oprettelsen af en dedikeret taskforce til håndtering af IP-kriminalitet hos Bagmandspolitiet, vigtige retssager, der står som milepæle i udviklingen af digital håndhævelse, og et robust samarbejde med bl.a. Kulturministeriet og Teleindustrien om blokeringer og Share With Care. De relevante aktører samler sig nu om fælles værdier, der bakker op om regulering og effektiv beskyttelse af rettigheder.

Trods den positive udvikling, er tilstrækkelige kompetencer, værktøjer og strukturer hos myndighederne stadig fraværende, ligesom det økonomiske fundament for rettighedsbeskyttelse ikke er fulgt med. Det er fortsat primært rettighedshaverne (medlemmer af RettighedsAlliancen), der finansierer de aktiviteter, der bekæmper den alvorlige kriminalitet. En af de mest centrale opgaver for RettighedsAlliancen er derfor at sikre det nødvendige engagement og udvikle det økonomiske fundament i takt med, at vi bekæmper det ulovlige marked

Organisations- oplysninger

RettighedsAlliancen

Vesterbrogade 15, 1
1620 København V

RettighedsAlliancen er en forening for de kreative brancher beliggende på Vesterbrogade i København.
CVR-nr. 36328797

Telefon: +45 60 56 63 64
Mail: mail@rettighedsalliancen.dk

Bankforbindelse

Jyske Bank

Reg.nr. 7417 Konto.nr. 1006690
IBAN: DK7274170001006690
BIC/SWIFT: JYBADKKK

Bestyrelse (udpeget for perioden 19.04.2018– 16.04.2020)

Christine Bødtcher-Hansen, formand
Neel Lykkegaard Andersen
Kaspar Lindhardt
Mads Kierkegaard Jørgensen
Sten Hansen

Direktør

Maria Fredenslund

Formål

I henhold til vedtægterne er RettighedsAlliancen kerneopgave at beskytte den kreative branches rettigheder på internettet gennem håndhævelse og oplysning.

Indledning

- *status på året, der er gået*

Det forgangne år, 2019, har for RettighedsAlliancen (RA) budt på en række store fremskridt i arbejdet med at bekæmpe det ulovlige marked. Vi har foretaget en lang række succesfulde blokeringer, som fortsat har stor effekt på danskernes brug af de ulovlige tjenester. Ligeledes har vi videreført vores kampagneaktiviteter i Os Der Elsker Viden, hvis budskaber har fået tag i de studerende, der i stigende grad selv deler dem mellem hinanden på de platforme, hvor ulovligt køb og salg af studieböger oftest foregår.

Derudover har 2019 været præget af store fremskridt og milepæle, fordi vi har formået at udvikle og forbedre vores kompetencer og værktøjer i takt med, at det ulovlige marked har gjort det samme. Det ses bl.a. ved en række blokeringssager, som var de første af deres slags i Danmark, både ift. ulovlig streaming af live-sport, 'stream ripping'-tjenester, ulovlig kopiering og deling af nyhedsartikler og deres tilhørende billedmateriale samt ulovlig kopiering og deling af videnskabelige artikler.

Men det ulovlige marked ændrer sig hurtigt, og i 2019 har vi oplevet, at der i stigende grad er sket en decentralisering af markedet til de sociale medier. Der oprettes grupper på Facebook dedikeret til ulovligt salg af alt fra böger til møbler, og der streames ligeledes film ulovligt i såkaldte 'biografklub'-grupper. Samarbejdet med de sociale medier og andre online platforme er altså en vigtig og essentiel brik i at komme den ulovlige deling og det ulovlige salg til livs.

Det nye ophavsretsdirrektiv, særligt artikel 17 om håndhævelse på online delingsplatforme som YouTube, har derfor også fyldt en del i det forgangne år. I samarbejde med Dansk Industri afholdt RA et seminar om implementeringen af direktivet i dansk lovgivning, hvor både Facebook og Google deltog og indgik i en diskussion om platformsansvar. I 2020 følges der op med endnu et seminar, denne gang for at gøre status på implementeringen i Danmark og for at drage erfaringer fra andre EU-medlemslande om dette vigtige skridt.

Yderligere har 2019 også været året, hvor ulovlige tv-tjenester har gjort sit fremtog på det danske marked. Vi har set et omfattende udbud af mediebokse, der på ulovlig vis bruges til at se tv-kanalernes udbud af flow tv, i særlig grad live-sport, uden om distributører, hvilket også vil blive et fokuspunkt i det kommende år.

I denne årsrapport giver RA et dybdegående indblik i det forgangne års arbejde, succeser og udfordringer, samt giver en status på og et dybere indblik i, hvilke udviklinger vi ser på det ulovlige marked og danskernes brug af det.

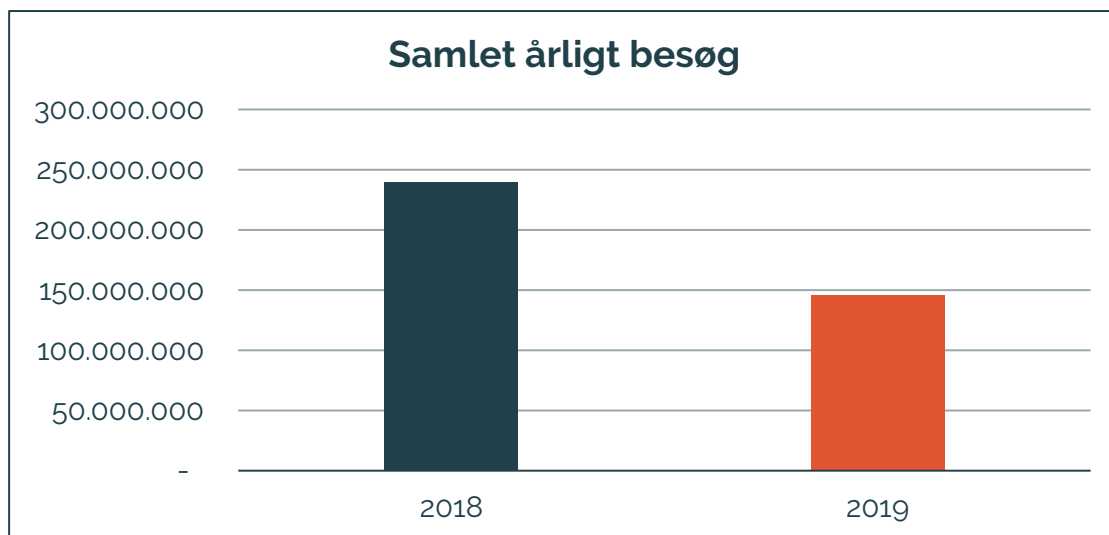
Nøgletal

- Data og udviklinger på det ulovlige marked

RA's arbejde er i høj grad baseret på data, da data giver et konkret billede af danskernes adfærd på det ulovlige marked på internettet, og dermed også hvordan vi bedst kan sætte ind over for den ulovlige adfærd. Det følgende afsnit vil gå i dybden med netop de data og udviklinger, vi har set i danskernes adfærd og brug af det ulovlige marked på internettet i 2019. Vores data er dels indsamlet fra dataleverandøren SimilarWeb, der måler trafik til ulovlige hjemmesider, og dels fra det digitale marketingsagentur Mediavisions årlige spørgeundersøgelse om brugeradfærd i Norden.

Danskernes brug af ulovlige hjemmesider

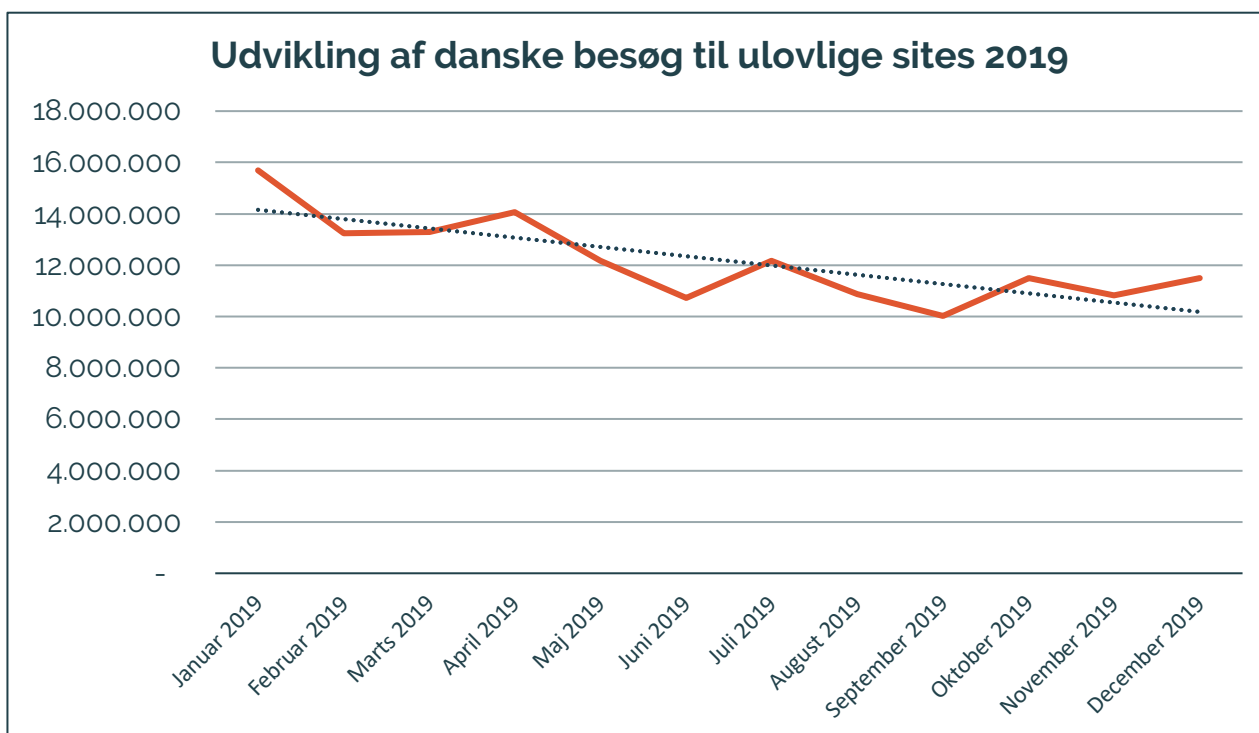
Fra 2018 til 2019 er der sket et fald i antallet af danske besøg på hjemmesider med ulovligt indhold. I 2018 besøgte danskerne ulovlige hjemmesider 239 millioner gange mod 146 millioner gange i 2019, hvilket giver et fald på hele 40 procent, som det fremgår af nedenstående graf 1.

Graf 1) Sammenligning af årlige besøg fra danske IP-adresser til ulovlige hjemmesider¹.

¹ SimilarWeb, der er RettighedsAlliancens dataleverandør af trafiktal til ulovlige hjemmesider, opdaterede deres dataindsamlingsmetode og beregningsmodeller i sommeren 2019. Denne opdatering har gjort datagrundlaget mere præcist, -

I gennemsnit har danske brugere altså besøgt ulovlige sider ca. 12 millioner gange om måneden, som det fremgår af graf 2, men her ses også et overordnet fald på 27 procent over året målt fra januar til december. Kigges der nærmere på de enkelte måneder, viser der sig et genkendeligt billede af større aktivitet i januar, april, juli, oktober og december, som typisk er måneder med udsving i brugeradfærden, grundet øget udbud af større filmudgivelser. Og netop hjemmesider, der ulovligt giver adgang til film og serier, udgør otte ud af de ti mest besøgte ulovlige sider, og er altså fortsat den mest brugte type ulovlige indhold blandt danskerne.

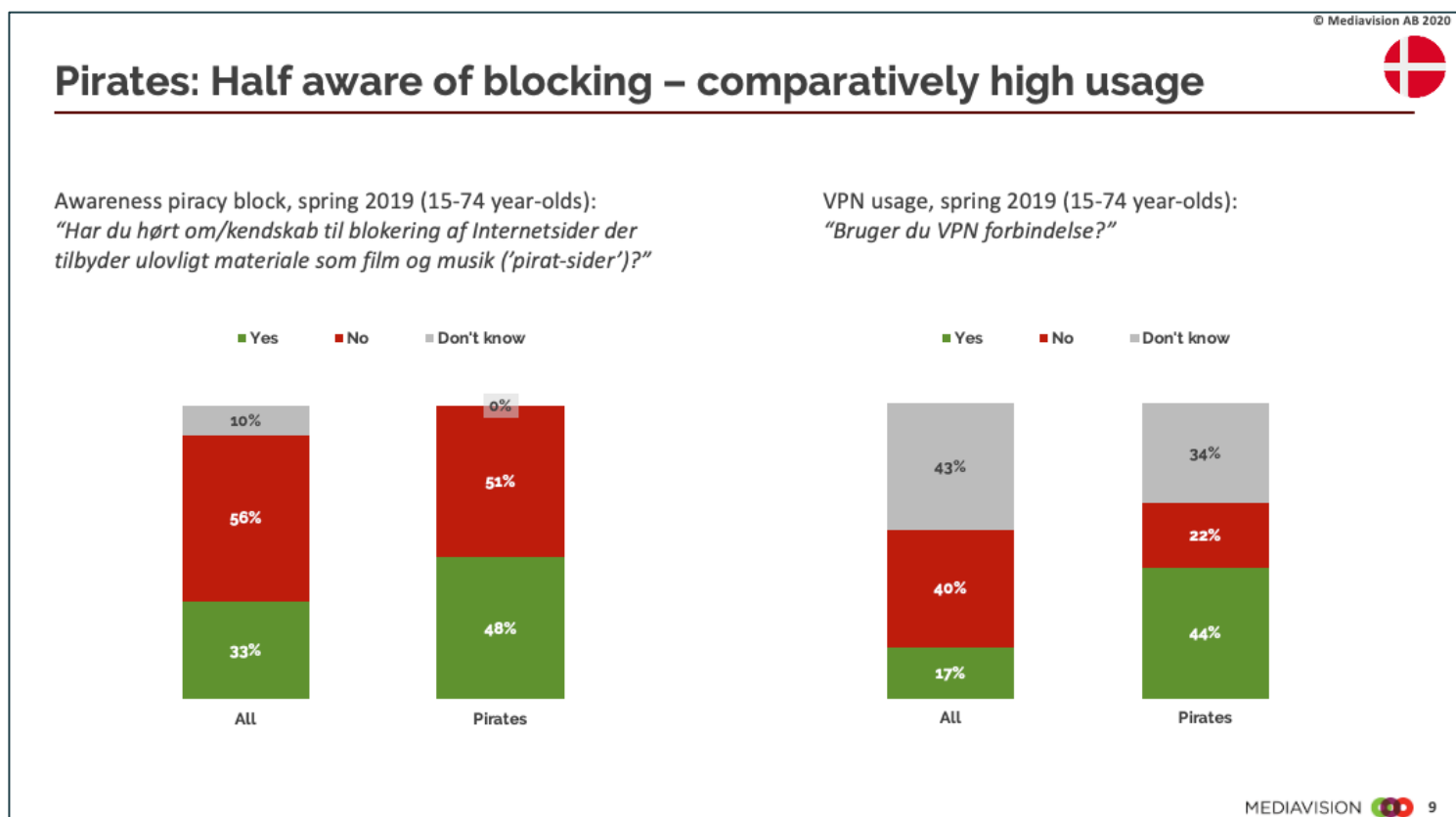
Graf 2) Antallet af danske besøgende til ulovlige hjemmesider fra januar til december 2019.

At der er sket et fald i antallet af besøg til ulovlige hjemmesider fra 2018 til 2019 på 40 procent er dog ikke ensbetydende med, at færre brugere benytter sig af de ulovlige sider. Ifølge Mediavisions årlige spørgeundersøgelse af brugeradfærd i Norden ligger andelen af danske 15 til 74-årige, der downloader eller streamer film og serier, stabilt på 10 procent, hvilket det har gjort siden 2016. Det svarer altså til, at ca. 450.000 danskere årligt benytter sig af de ulovlige sider. En forklaring på det faldne antal besøg, men stabile antal brugere, tilskriver vi delvis blokeringernes effekt, men der findes også andre årsagsforklaringer. Mediavision undersøgelsen påpeger nemlig danskernes brug af såkaldte VPN-forbindelser og anvendelse af alternative DNS-udbydere, som gør det muligt at omgå blokeringerne.

men det har samtidig nødvendiggjort, at RettighedsAlliancen har måtte justere trafikdata for 2017 og 2018, der tidligere har været anvendt i årsberetningerne 2017 og 2018. Generelt set er trafikdata til de hjemmesider, som RettighedsAlliancen måler på lavere efter opdateringen i sommeren 2019.

Danskernes brug af VPN og alternativ DNS

VPN-forbindelser gør det muligt for brugere at tilgå internettet fra udenlandske IP-adresser, i stedet for brugerens egen, danske IP-adresse. Det kan der være legitime årsager til, men denne funktionalitet anvendes også til at omgå blokeringer af ulovlige hjemmesider. Ifølge Mediavisions undersøgelse, bruger 44 procent af danskerne, der ulovligt har downloadet eller streamet film og serier i 2019, VPN-forbindelser, som det fremgår af Billede 1. Samme billede viser, at hvis man ser på de danskere, der ikke downloader eller streamer ulovligt, er det kun 17 procent, der bruger VPN-forbindelser. Undersøgelsen viser altså, at VPN-forbindelser er meget udbredt blandt dem der streamer og downloader ulovligt, og da deres brug af ulovlige hjemmesider ikke figurerer i de førnævnte 146 millioner besøg, kan tallet reelt set være højere.

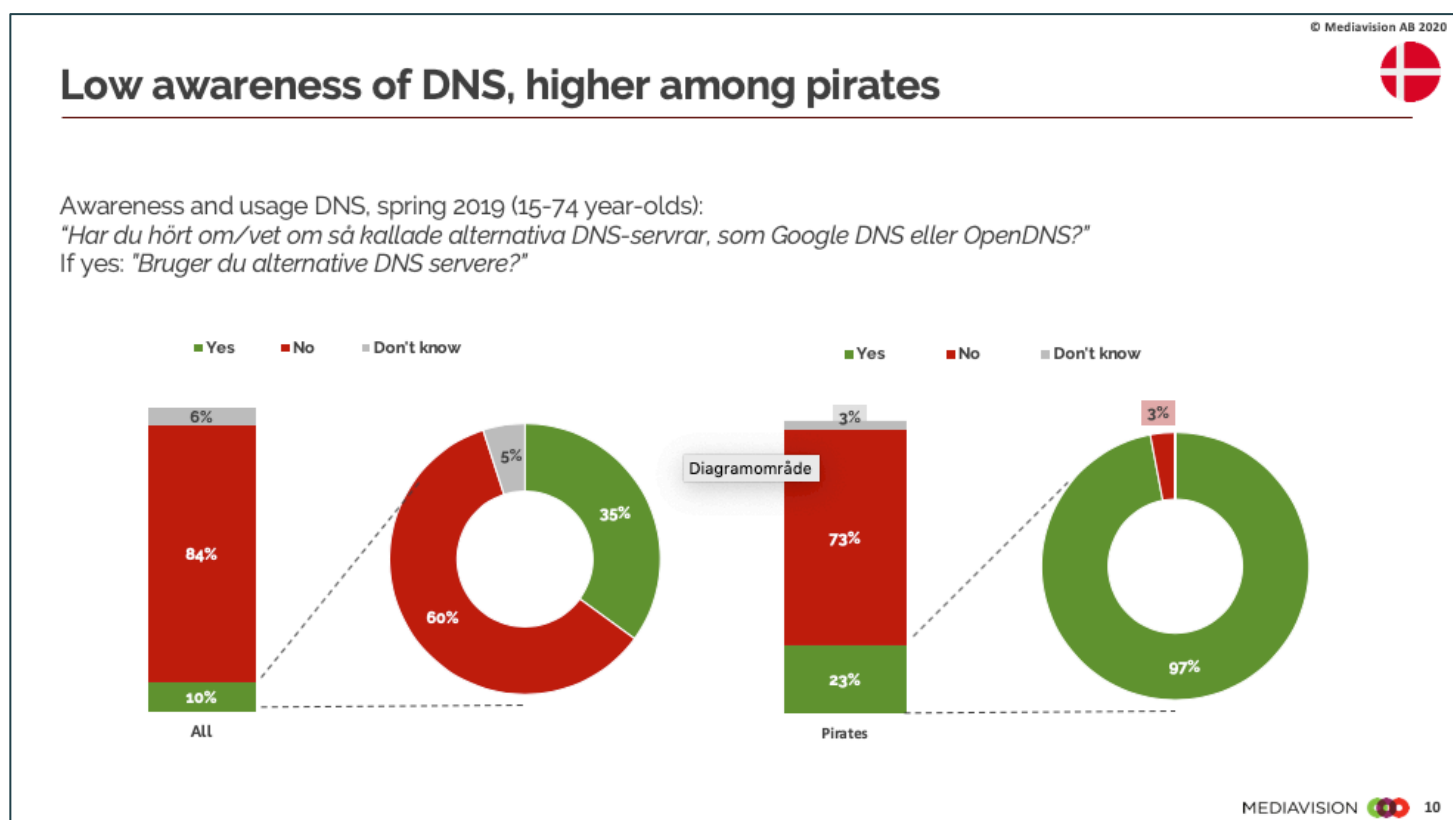

Billede 1) Uddrag fra Mediavisions rapport der viser, at danske pirater i højere grad benytter VPN-forbindelser end den resterende befolkning i Danmark

På samme vis anvendes også de såkaldte alternative DNS-udbydere mere af danskerne, der ulovligt downloader eller streamer film og serier, end den generelle befolkning. Alternative DNS-udbydere, såsom OpenDNS og Google DNS, har ikke på samme vis, som de danske teleudbydere, implementeret de blokeringer af ulovlige hjemmesider, der er dømt af danske domstole.

Derfor kan alternativ DNS, ligesom VPN-forbindelser, anvendes til at omgå blokeringer. 10 procent af danskerne, der ikke streamer eller downloader ulovligt, har hørt om alternative DNS-udbydere, og ud af dem er det 35 procent, der anvender dem. Ser man på de danskere, der streamer og downloader ulovligt, har 23 procent kendskab til DNS-udbydere og hele 97 procent af disse anvender dem.

Billede 2) Uddrag fra Mediavisions rapport der viser, at danske pirater i højere grad har kendskab til og benytter alternative DNS-udbydere end den resterende befolkning i Danmark.

Konklusionen af Mediavisions brugerundersøgelse og RA's dataindsamling vidner om, at selvom antallet af danske besøg til ulovlige hjemmesider er faldet med 40 procent fra 2018 til 2019, er antallet af brugere fortsat stabilt. Det forholdsvis store fald i besøg sammenholdt med det stabile antal brugere, kan til dels tilskrives RA's håndhævelsesindsats, bl.a. ift. blokering af de ulovlige tjenester, og dels ulovlige brugeres påviste brug af VPN-forbindelser og alternative DNS-udbydere.

På trods af faldet i 2019 downloades og streames dog stadig 55 millioner film og serier i Danmark, hvilket blot understreger, at der fortsat kræves en vedholden indsats for at komme brugen af ulovlige tjenester til livs.

For så vidt angår øvrige produkttyper er vores indblik i udviklingen baseret på den manuelle monitorering, RA foretager på diverse online platforme, fx i forhold til distribution af lærebøger og designkopier. Her ser vi en omfattende distribution i lukkede grupper på Facebook og på online markedspladser som DBA og Gul & Gratis. Bl.a. viser en undersøgelse, som RA har foretaget i samarbejde med Nota, at 29 ud af 45 lærebøger, købt i lukkede Facebook-grupper som testkøb, stammer fra Nota. RA har yderligere anmeldt en sag til IP-Taskforcen i SØIK, der omhandler ulovligt salg af 27 Nota filer. Notas bibliotek er forbeholdt studerende med læsevanskeligheder, men filerne bliver altså ulovligt videredistribueret i stor stil.

Blokeringseffekter

Et af de mest effektive værktøjer til at hindre trafik fra danske brugere til ulovlige tjenester er fortsat blokeringer. I løbet af 2019 fik RA blokeret for i alt 141 ulovlige hjemmesider. Blokeringerne fordeler sig på tre ordinære blokeringsbølger (en samlet bunke sager mod ulovlige tjenester, der anlægges for en domstol), hvor 43 ulovlige tjenester og deres 84 mirror sites blev blokeret, samt en sag om replika-design og fire principalsager vedr. hjemmesider der tilbyder hhv. live sport, nyhedsartikler, videnskabelige tidsskrifter og stream ripping.

Effekten af blokeringerne er gennemsnitligt et fald i trafik til de pågældende hjemmesider på 74². Årsagen til at vi ikke får blokeret for 100 procent af trafikken skal primært findes i følgende tre forhold:

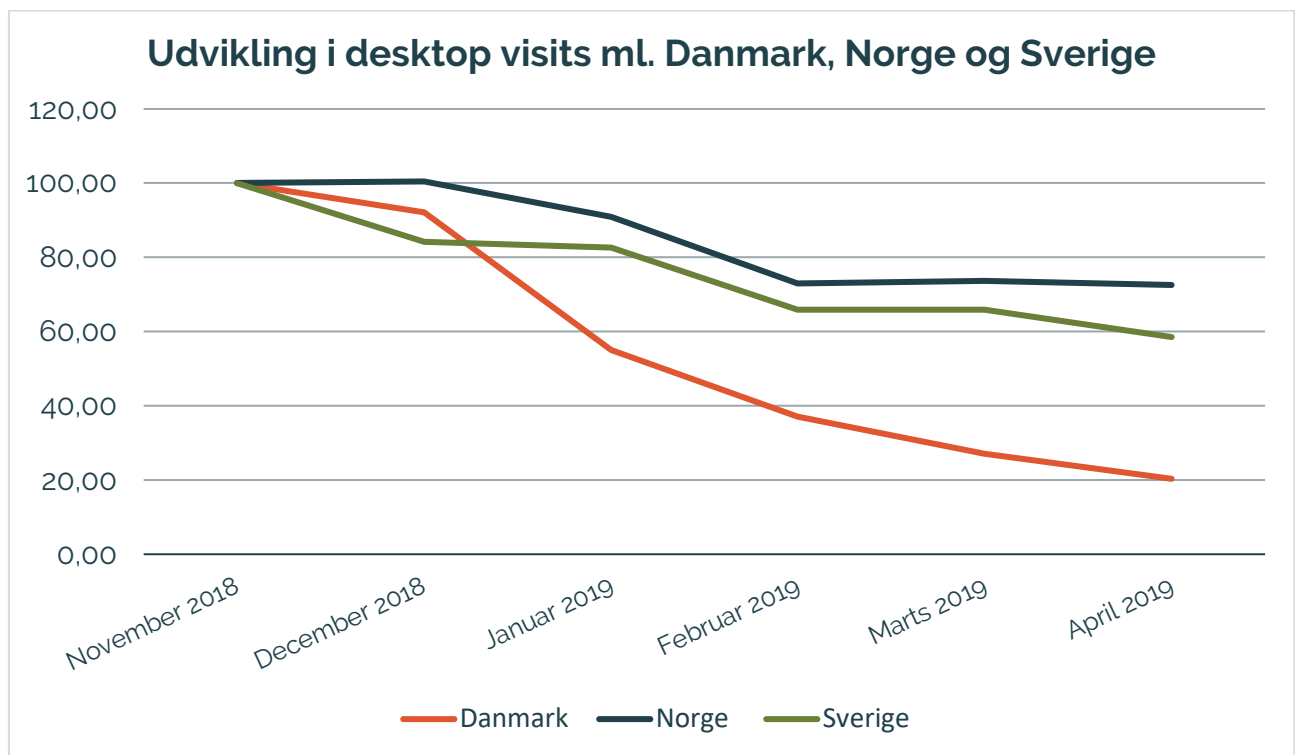
- i. Brugen af VPN-forbindelser og alternative DNS-udbydere gør, at der er brugere, som vi ikke kan nå med vores blokeringer.
- ii. Der er en række internetudbydere, typisk boligforeninger, antenneforeninger samt semi-offentlige adgangspunkter, som kommunal wi-fi, institutionsnet og lign., der ikke indgår i blokeringssystemet. Det skal dog bemærkes, at fra 2020 indgår FDA (Forenede Danske Antenneanlæg) i Code of Conduct om blokeringer af ulovlige sider, hvorfor de nu også blokerer.

---

² Bølge 11 (75% fald), Bølge 12 (52% fald), Bølge 13 (70% fald), Live sport (74% fald), (Medietjeneste (98% fald).

- iii. Manglende blokering: Vi har på blokeringsbølge 11, 12 og 13 kunne konstatere, at ikke alle teleudbydere får blokeret for de ulovlige tjenester, hvilket desværre har en relativ stor betydning, hvilket tydeligt ses på effekten ift. de blokeringer, hvor alle teleudbydere blokerer. Teleselskaberne har siden målingerne rettet op på de manglende blokeringer.

Der er ingen tvivl om, at blokeringerne har en stor effekt på det ulovlige forbrug. Sammenlignes udviklingen i besøgstallet til ulovlige tjenester, der er omfattet af blokeringsbølge 11 mellem Danmark, Norge og Sverige (Graf 3), har Danmark et fald på hhv. 38 og 52 procentpoint mere end Norge og Sverige, hvor der ikke blokeres i samme grad³.

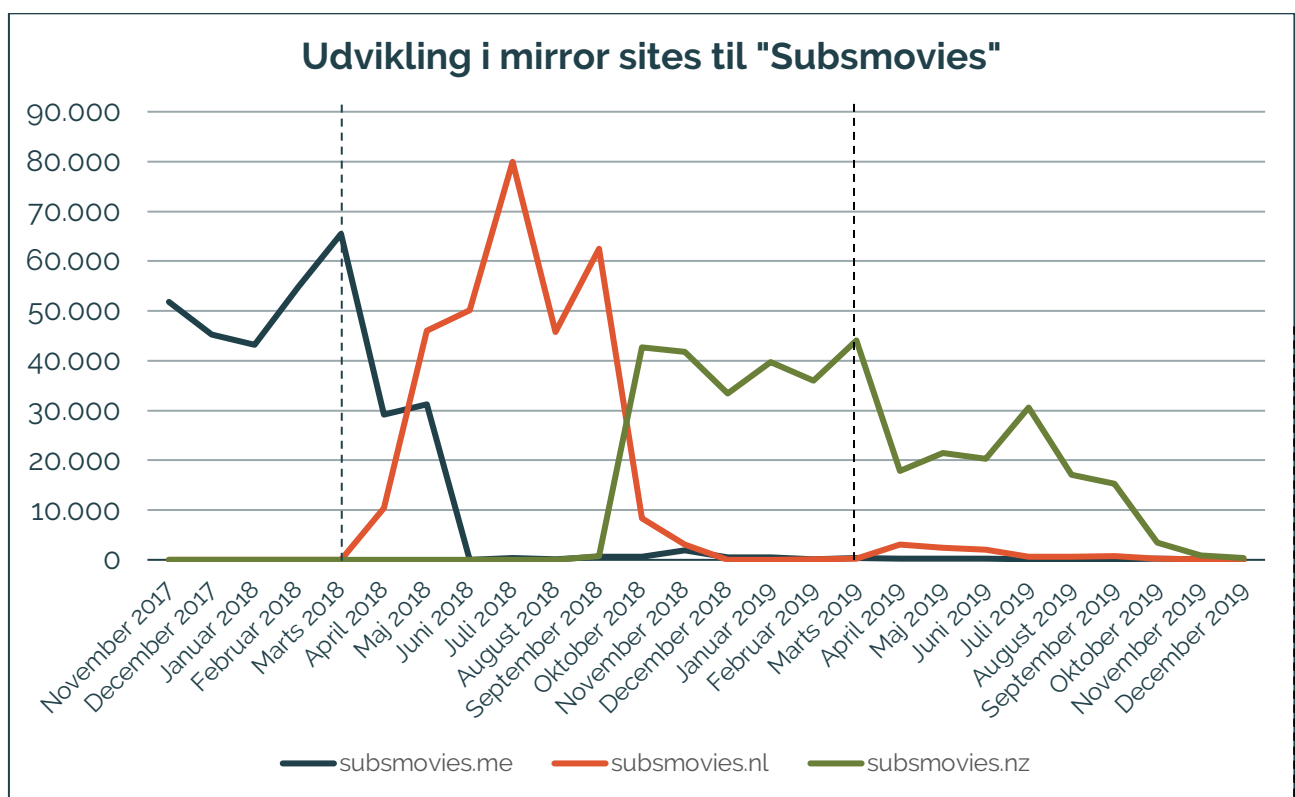
Graf 3) Udviklingen i antal besøgende til ulovlige hjemmesider omfattet af blokeringsbølge 11, 12 og 13 i Danmark, Sverige og Norge

I takt med at RA får blokeret for en større og større andel af de ulovlige tjenester, som danskerne benytter sig af, er der et naturligt behov for, at vi i højere grad fokuserer vores ressourcer på at få blokeret for de ulovlige tjenesters mirror sites. Mirror sites er nye hjemmesider, der giver adgang til blokerede tjenesters indhold.

³ Det er på nuværende tidspunkt alene muligt at sammenligne trafik fra stationære enheder på tværs af Danmark, Norge og Sverige.

Et typisk scenarie vi oplever er, at en ulovlig tjeneste vil skifte fra en hjemmeside, der er blevet blokeret, til en ny hjemmeside med et enslydende navn. Et eksempel, illustreret i graf 4, er tjenesten Subsmovies, der blev dømt ulovlig i 2017 med den daværende hjemmesideadresse (url) subsmovies.com.

I optakten til blokeringen af .com domænet illustrerer graf 4, hvordan der oprettes et mirror site under et .nl domæne, som steg i popularitet efter det oprindelige domænes blokering. Samme mønster gentog sig, da .nl mirror sitet ligeledes blev blokeret. Eksemplet viser, hvorfor det er afgørende for en optimal blokeringseffekt, at vi hurtigt opdager og får blokeret for mirror sites.

Graf 4) Udviklingen i trafik til tre mirror sites til tjenesten Subsmovies. Den stiplede linje indikerer en mirror site-blokering.

I sidste halvdel af 2019 fik RA systematiseret mirror site-håndteringen, hvilket har resulteret i blokeringen af 84 mirror sites, hvilke vi i 2017 fik mulighed for at inkludere i domstolens blokeringskendelser. Fremadrettet indberetter RA på månedsbasis de mest populære mirror sites til teleselskaberne, så blokeringerne nu får optimal effekt.

Udviklinger i 2019

Som vores nøgletal afspejler i det foregående afsnit, har RA i 2019 succes med en lang række sager – både civile og strafferetlige, og vi har fået godt tag i forbrugerne gennem vores kampagneindsatser og andre kommunikative projekter. Succesen er i høj grad opnået på baggrund af en konstant udvikling og videreudvikling af vores kerneområder og kompetencer inden for kampagner og projekter, juridiske værktøjer, samarbejder og ikke mindst presse, ekstern synlighed og udvidelser af medlemskaber og RA's sekretariat. Alle disse udviklinger inden for de forskellige områder i 2019 gennemgås i det følgende.

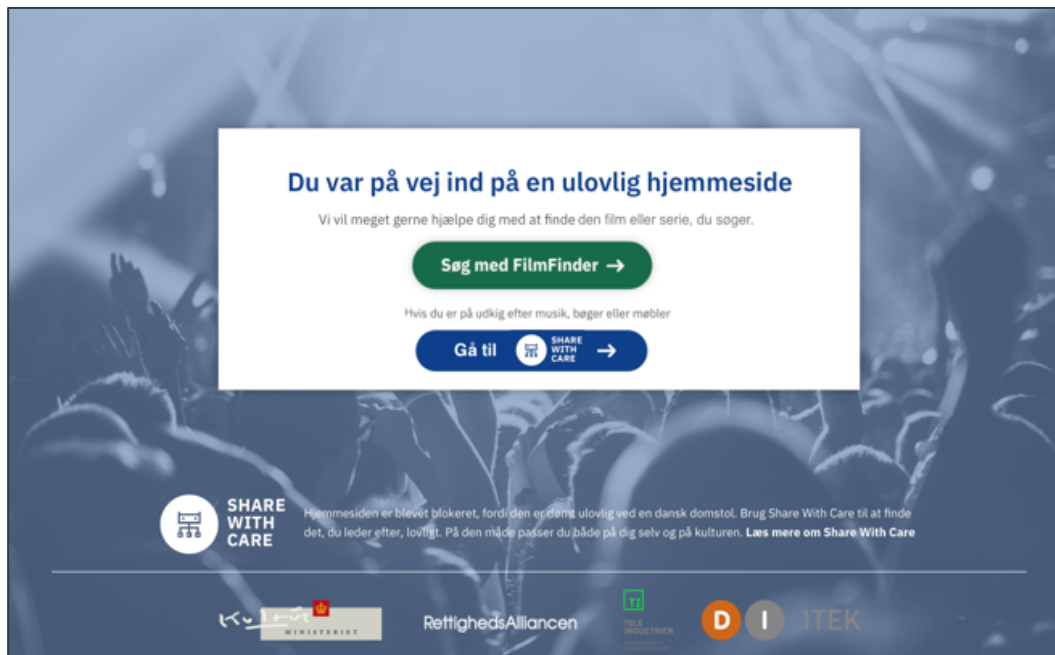
Kampagner og projekter

RA er involveret i en række kampagner og projekter, der alle understøtter vores arbejde med at bekæmpe rettighedskrænkelser på internettet gennem oplysning og motivation. Et grundkoncept bag aktiviteterne er at flytte brugeradfærd ved dels at fortælle brugere, hvornår en given aktivitet er ulovlig og dels at vise dem, hvor de lovlige tjenester er, og endeligt motivere brugerne til at benytte lovligt indhold. 2019 har både budt på drift og udvikling af kampagner søsat i tidligere år, men også involvering i nye projekter.

Share With Care

Share With Care-samarbejdet (SWC) om blokering og brugeroplysning er et samarbejde mellem Kulturministeriet, RA og Teleindustrien (TI), SWC blev søsat i 2013 i regi af Kulturministeriets 'ophavsretspakke' og er fortsat en hjørnesten i RA's arbejde.

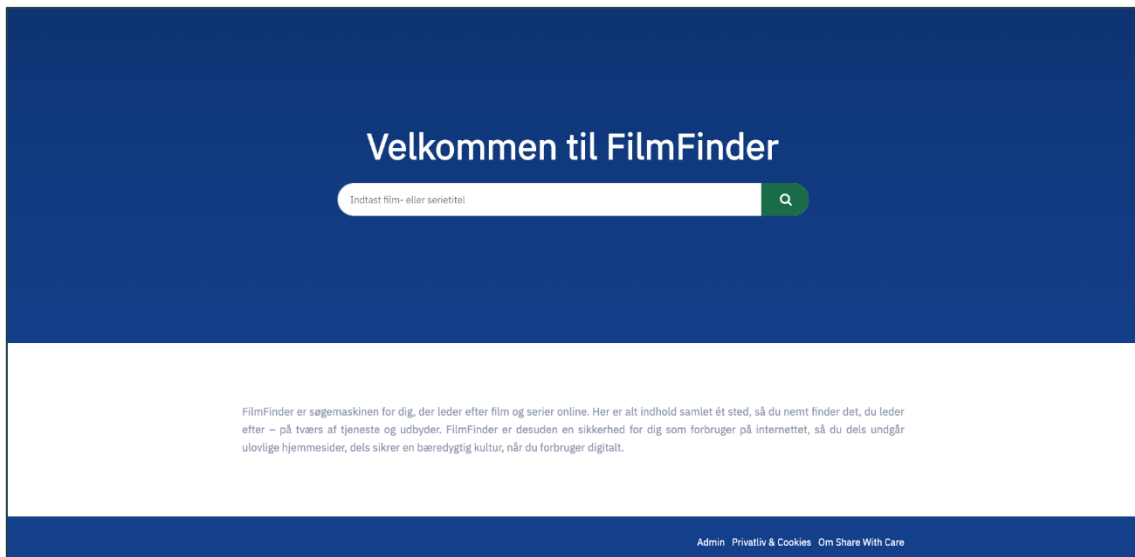
SWC-samarbejdet med TI bygger på et Code of Conduct (CoC), som indebærer at TI's medlemmer, de enkelte internetudbydere (ISP'er), blokerer danskernes adgang til tjenester, der er dømt ulovlige ved bl.a. at implementere et såkaldt 'blokeringsskilt' (se billede 3), som brugeren møder ved forsøg på adgang til den blokerede side. Formålet med CoC er således at forenkle og effektivisere implementering af domstolsafgørelser om blokering. Den nuværende CoC-aftale er fra 2016, men forventes opdateret i 2020.

Billede 3) Skærmsprint af blokeringsskiltet, som brugeren møder på en ulovlig hjemmeside efter blokering.

RA har desuden i 2019 indgået en tilsvarende CoC-aftale om blokeringer med Forende Danske Antenneanlæg (FDA), der også repræsenterer en række ISP'er, hvilket er et skridt, der har øget CoC-dækningen med 40-50.000 internetbrugere. Ligeledes er den fjerdestørste mobiludbyder, 3, blevet medlem af TI og dermed omfattet af CoC, hvilket samlet set betyder, at CoC-aftalen med hhv. TI og FDA dækker over 95 procent af danske internetbrugere. Dette løser dog ikke udfordringen med brugere af VPN-forbindelser og alternative DNS-udbydere, der på sigt kan blive et stigende problem jf. foregående afsnit.

Foruden SWC-samarbejdet om blokeringer, har selve SWC-kampagnen til formål at motivere og guide brugere videre fra de ulovlige tjenester og over på de lovlige gennem adfærdsdesign og oplysning. Kampagnen har været og er fortsat afgørende for RA's arbejde med at begrænse brug og udbud af ulovlige tjenester. Med SWC2-kampagnen øgedes indsatsens værdi for brugerne, ved at introducere søgetjenesten FilmFinder (se billede 4). Dette samspil mellem blokeringer og brugeroplysning har været vellykket med over 90.000 brugere af FilmFinder indtil videre.

Billede 4) Skærmpoint af forsiden på www.FilmFinder.dk.

Den fortsatte bekæmpelse af ulovlige downloads og streaming gennem SWC-kampagnen blev sikret i 2019, idet Kulturministeriet blev tildelt 3 millioner kroner til videreførelse og udvikling af SWC i form af SWC3. Et krav for finansieringen er, at der indgår et tilsvarende beløb fra andre parter.

SWC3 blev igangsat ultimo 2019 grundet forsinkelser forårsaget af bl.a. Folketingsvalget, og vil i 2020 centrere sig om den fortsatte drift af SWC-hjemmesiden, hvor også TI bidrager, og vil derudover fokusere på følgende to hovedprojekter:

i. Videreudvikling af FilmFinder

Via FilmFinder kan brugeren søge efter en konkret film eller serie og bliver præsenteret for de lovlige tjenester, der tilbyder det eftersøgte – på tværs af platforme og tjenester. SWC3 vil arbejde med den fortsatte udvikling og opgradering af søgetjenesten med nye søge- og sorteringsfunktioner, forbedring af kvaliteten i præsentationen af resultater og inddragelse af nye udbydere.

Videreudviklingen er nødvendig for at kunne fastholdere brugerne, der for størstedelens vedkommende kommer fra blokerede ulovlige sider, og for overbevisende at kunne stille relevante lovlige tilbud til rådighed.

ii. Videreudvikling af NudgeIP undervisningsprogram

SWC3 vil udvikle en læringsportal til børn/unge i folkeskolen, der bygger på erfaringerne af det EUIPO finansierede NudgeIP-undervisningsforløb, der blev afsluttet i 2019. NudgeIP blev positivt modtaget på de danske folkeskoler, og forløbet blev dækket omfattende i danske medier, med både artikler samt radio- og tv-indslag, hvor RA medvirkede.

NudgeIP er nu som læringsportal tilgængelig på samtlige folkeskoler og har et stort antal brugere (flere end 10.000 brugere i form af lærerne alene), som har oplevet forløbet som en meget kærkommen og engagerende måde at formidle viden om internet, sikker adfærd og ulovlige tjenester til børn og unge.

SWC3-projektet er under arbejdstitlen 'NudgeIP2' udviklet i efteråret 2019 og skal baseres på ligelig medfinansiering fra hhv. Kulturministeriet og andre partnere. NudgeIP2 undervisningsprogrammet vil indgå i forlaget Alineas læringsportaler rettet mod folkeskolen, og vil være frit tilgængeligt for alle folkeskoler. RA er allerede lykkedes med at etablere et samarbejde med UBVA (Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde) om medfinansiering, hvilket gør det muligt at igangsætte projektet i løbet af foråret 2020.

Projektet planlægges p.t. til at henvende sig til en yngre målgruppe end NudgeIP, der havde Folkeskolens udskolingsklasser (12-16-årige) som målgruppe. NudgeIP2 vil målrettet adressere mellemtrinnet, 4-6 klasse (9-12-årige), og vil blive tilrettelagt med medvirken fra musikere, filmskabere og forfattere, ligesom der vil være øget fokus på billeder og musik ud over tekst. Det vigtigste element er fortsat at give målgruppen værktøjer til at skelne mellem sikker og usikker adfærd samt lovlige og ulovlige sider på internettet.

Os Der Elsker Viden

Os Der Elsker Viden (ODEV) er et initiativ fra 2017, som blev søsat i et samarbejde mellem RA og en række aktører, der har til formål at øge kendskabet til og forståelsen for reglerne for kopiering og deling af lærebøger, foruden at facilitere en større ansvarstagen fra både de studerende, uddannelsesinstitutioner, platforme, forhandlere og interessenter. Efter to år med ODEV og de påviste positive effekter, indsatsen har haft, blev det i primo 2019 besluttet at forlænge kampagnen med yderligere to år.

ODEV's succes bunder i kombinationen af forskellige greb for at komme den ulovlige deling til livs. En af de primære tilgange er dialog og oplysning til de studerende på en række af de, primært digitale, platforme, hvor den ulovlige deling finder sted. En tilgang, der har vist sig effektiv, hvor vi oplever en langt større bevidsthed om regler samt en større accept og ansvarstagen – fx ved at studerende på eget initiativ deler ODEV-budskaber i Facebookgrupper.

En milepæl i arbejdet med at komme den ulovlige deling af lærebøger til livs var, da SØIK's IP-Taskforce i 2019 lykkedes med at få to personer dømt for systematisk at sælge digitale lærebøger ulovligt via online platforme. De to sager har for alvor fået skabt opmærksomhed og forståelse for alvoren af denne type ophavsretskrænkelser, og sagerne viser yderligere, at politiet er blevet langt mere opmærksomme på denne type kriminalitet. En opmærksomhed, der har en stor effekt på de studerende, som også har kunne læse om sagerne i større danske medier.

Men der er fortsat brug for en aktiv, målrettet indsats mod ulovlig deling af digitale lærebøger. En survey udarbejdet af Epinion i juni 2019⁴ slog fast, at problemet stadig er udbredt, og at mere end halvdelen af de studerende, der har benyttet sig af en digital lærebog, har skaffet den ulovligt. Et alvorligt problem, der understreger vigtigheden af ODEV's fortsatte arbejde.

Det er helt afgørende, at uddannelsesinstitutionerne engagerer sig i kampagnen, og tydeligt signalerer, at det er ulovligt at dele digitale lærebøger. Dette er et fokusområde fremadrettet, nu hvor ODEV har vist sine gode effekter.

Design-flyer

Efter i 2018 at have intensiveret indsatsen på designområdet lykkedes det RA i 2019 at samle alle medlemmerne fra designbranchen om et fælles budskab på en fælles platform. Flyeren "Hvorfor originaler" er blevet til på baggrund af medlemmernes egne oplevelser med, hvordan forbrugere er tyet til kopivarer – ofte uvidende om konsekvenserne. Derfor har flyeren til formål at informere og guide brugere til at vælge originalt design frem for ulovlige kopier, samtidig med at den ruster forhandlere og andre til bedre at kunne svare på relevante spørgsmål om forskellen på originaler og kopier og konsekvenserne ved at købe kopierne.

---

⁴ Danske Forlag, *Studerendes anskaffelse af studiebooks* – Epinion Rapport, 2019

"Hvorfor originaler?" blev lanceret primo 2020. Flyeren er trykt på både dansk og engelsk, og er blevet delt på en række forskellige online platforme og i fysisk udgave, hvilket bl.a. har gjort det muligt for medlemmerne at dele den på diverse designmesser i Danmark og resten af Europa.

WIPO: Building Respect for IP

WIPO (World Intellectual Property Organization) er FN's organisation for immaterielle rettigheder, der i 2017 etablerede Building Respect for IP Database Project (BRIP), som tager udgangspunkt i nationale lister over ulovlige hjemmesider, eksempelvis den danske Samarbejdsliste og tilhørende Kodex (læs mere i afsnit herom).

BRIP-projektet tilstræber, at autoriserede bidragsydere, typisk myndigheder fra de enkelte lande, uploader og ajourfører de nationale lister i en fælles database, der så vil repræsentere en global, akkumuleret sum af ulovlige sider, der kan anvendes af autoriserede brugere i de enkelte lande. Selvom deltagerne i WIPO som udgangspunkt er nationale myndigheder, blev RA i 2017 inviteret til at deltage som dansk repræsentant i BRIP i og med, at RA er drivkraften bag Samarbejdslisten og Kodex.

Det danske eksempel på aktiv anvendelse af Samarbejdslisten mellem relevante brugere i et selvregulerende samarbejde anses af WIPO for at være et forbilledligt eksempel på en effektiv anvendelse af en IWL (Infringing Website List). RA har derfor bidraget med præsentationer til BRIP-møder i 2018 og 2019 og kunne på mødet i 2019 informere om, at Samarbejdslisten nu er klar til at indgå i WIPO databasen fra 2020. RA vil hurtigst muligt i 2020 søge at få indgået en aftale med Kulturministeriet, om at RA får status som anerkendt bidragsyder til BRIP-databasen, og dermed kan uploade den danske liste ligesom Kodex-underskriverne får adgang til den samlede database.

Samarbejdet med WIPO gennem BRIP har endvidere ført til, at RA i 2019 fik en opgave for WIPO med at bistå litauiske myndigheder med at udvikle retningslinjer og lovgivning for blokering af ulovlige hjemmesider med henvisning til den danske CoC-aftale. RA bidrog med en rapport og forestod et seminar med de litauiske myndigheder, finansieret af WIPO.

Juridiske værktøjer

RA har, foruden de mange kommunikative indsatser og initiativer også en bred vifte af juridiske værktøjer, der vil blive gennemgået i det følgende. Udviklingen af de juridiske værktøjer har i 2019 bl.a. resulteret i en række afgørelser i principalsager, der med dommene har været de første af deres slags i Danmark, bl.a. inden for ulovlig streaming af live-sport og kopiering af nyhedsartikler.

Blokeringsager

I løbet af 2019 fik RA gennemført tre ordinære blokeringsbølger i 2019, der omfattede 44 ulovlige tjenester samt 84 mirror sites til dømte tjenester. Ligeledes fik RA blokeret for yderligere 13 tjenester omfattet af fire principalsager, der omtales nedenfor. I alt blev der dermed blokeret for 141 ulovlige hjemmesider i 2019.

Det effektive blokeringsystem som RA har opbygget, udviklet og forfinet gennem adskillige år, blev dog også udfordret i 2019. Udfordringen bestod i, at operatørerne af flere af de tjenester, som RA gik til domstolene for at få dømt ulovlige og blokeret af de danske teleselskaber, modsatte sig en blokering og hyrede danske advokater til at forsvare deres interesser. Normalvis føres sagerne med teleselskaberne som modpart, da bagmænd bag ulovlige tjenester oftest anonymiserer deres identitet.

Operatørernes engagement i sagerne anser RA for en positiv udvikling, da blokeringsystemet i højere grad legitimeres, når det testes til bunds af domstolene, som det fx er tilfældet med nedenstående sag vedr. live sport-tjenesten Rojadirecta.

Live sport på Rojadirecta m.fl.

I samarbejde med den spanske fodboldliga La Liga fik RA blokeret for 10 tjenester, der stillede live streams af ligaens fodboldkampe og andre live events til rådighed uden de fornødne aftaler med rettighedshaverne. Den ene tjeneste intervenserede i sagen med en dansk advokat, men tjenesten blev alligevel dømt ulovlig på lige fod med de øvrige tjenester i sagen. Ved sagens anlæg havde tjenesten 19.000 danske besøgende på blot én måned. Sagen var den første i Danmark omhandlende blokering af tjenester for ulovlig streaming af live sport. Den intervenserende tjeneste har dog anket afgørelsen fra byretten, som derfor vil blive behandlet i landsretten i sommeren 2020.

Nyheder på The World News

I samarbejde med Danske Medier fik RA i 2019 blokeret for www.theworldnews.net, der kopierede artikler og billeder fra danske nyhedsmedier i et massivt omfang. Kort tid efter blokeringen oprettede operatørerne bag The World News-hjemmesiden www.twnews.dk med det samme danske indhold som på den første blokerede side, set såkaldt mirror site. RA fik hurtigt lukket ned for det nye domæne ved at iværksætte en identifikationsprocedure hos DK-Hostmaster, der varetager .dk top-level-domæner. Da registranten af det nye .dk domæne ikke kunne afgive identifikation, blev domænet slettet. Blokeringen af en tjeneste for at kopiere artikler og billeder fra nyhedsmedier, var den første af sin slags i Danmark.

Videnskabeligt indhold på Sci-Hub og Library Genesis

RA fik i 2019, i samarbejde med det hollandske forlag Elsevier, blokeret for fil-hosting tjenesterne Sci-Hub og Library Genesis, der udbyder et massivt antal e-bøger og videnskabelige artikler på internettet. Blokeringsdommen af de to tjenester for ulovlig kopiering af videnskabeligt indhold, var, ligesom de to andre principalsager, den første af sin slags i Danmark.

Musikdownloads via "stream ripping"-tjenester

RA blokerede i 2019 for flere såkaldte "stream ripping"-tjenester. Der er tale om tjenester, der henter indhold fra fx YouTube og konverterer afspilninger til downloads, der kan gemmes og bruges i offline-tilstand. Operatøren bag én af de anmeldte stream ripping-tjenester opponerede mod blokeringen, hvorfor der i 2020 kører en separat sag mod vedkommende. Sagen er også den første af sin slags i Danmark.

IP-Taskforce og straffesager

2019 er året, hvor vi er begyndt at se effekten af IP-Taskforcen i SØIK. Der er i løbet af året faldet dom i fire sager, som er anmeldt til Taskforcen af RA, og i alle tilfælde er dommene faldet ud til rettighedshavernes fordel. Dommene uddybes nedenfor. RA har yderligere indgivet 23 politianmeldelser til SØIK i 2019, som omfatter seks litteratursager, ti film/serier-sager, én nyhedsmedie-sag og seks design-sager. Yderligere er én designsag indgivet til Europol via SØIK, da den omhandler krænkelse af danske rettighedshavere i seks forskellige lande.

Blandt de anmeldte sager er bl.a. anmeldelsen af to Facebook-sider, der fungerede som 'filmklubber', hvorfra der regelmæssigt blev vist danske film og serier ulovligt. På siderne blev der afholdt afstemninger blandt brugerne om, hvilke film bagmændene skulle vise på et fastlagt tidspunkt, og en af de streamede film havde hele 75.000 visninger. RA fik Facebook til at lukke ned for siderne, da der ikke var de fornødne tilladelser fra rettighedshaverne.

Derudover har RA anmeldt en dansk IPTV-tjeneste, som ligeledes opererer uden tilladelse fra rettighedshaverne ved at udbyde populære danske tv-kanaler samt et massivt katalog af film og serier. Tjenester som denne er et stigende problem i Danmark, og derfor er RA i gang med at forberede en lang række politianmeldelser af danske IPTV-tjenester samt af danske personer, der sælger ulovlige IPTV-tjenester.

Udover ovenstående anmeldelser fra 2019, er der yderligere ti verserende straffesager fra 2018, som SØIK fortsat efterforsker, eller hvor der afventes afholdelse af et retsmøde.

Dom i sag om upload af film

I august faldt der en længeventet dom i en sag fra 2014 om ulovlig upload af film til et større fildelingsnetværk. Tiltalte blev idømt 60 dages betinget fængsel, da der blev lagt vægt på, at tiltalte selv havde fremstillet eksemplarer af nogle af filmene, inden de havde haft hhv. biografpremiere og dvd-release, hvorefter han havde gjort dem tilgængelige på internettet.

Dom i sager om salg af studieböger

I oktober og november faldt der dom ved byretten på Frederiksberg og i Aalborg, hvor to mænd modtog betingede fængselsstraffe og konfiskeringer på hhv. 20 dage og 27.000 kroner samt 30 dage og 17.000 kroner.

Dom i sag om salg af kopimøbler

I november blev der ved byretten i Aarhus afgivet den hårdeste straf til dato for ulovligt salg af kopimøbler. Den danske ejer og direktør af webshoppen Nlini.com, blev idømt 1 år og 3 måneders betinget fængsel samt udbyttekonfiskering af 500.000 kroner for omfattende salg af kopier af danske designklassikere. Dommen blev bl.a. gjort betinget, fordi sagen havde været næsten 4 år undervejs, da SØIK endnu ikke havde etableret sin IP-Taskforce under efterforskningen. Dermed blev vigtigheden af Taskforcen endnu engang understreget.

Toldanmodninger

RA har på vegne af tre design-medlemmer indgivet toldanmodninger både i Danmark og i EU i løbet af 2019. Yderligere har vi i løbet af året reageret på to toldstop, hvor ulovlige kopier er blevet konfiskeret under foranstaltning af SKAT.

SKAT har desuden afholdt to toldseminarer i København, hvor RA's designmedlemmer fik mulighed for at deltage og præsentere nogle af deres produkter og særlige kendetegn ved disse overfor tolderne, så de nemmere vil kunne identificere kopier.

EU-sager

På EU-plan har der i 2019 også været aktivitet på det ophavsretlige område. RA har fulgt nøje med i hhv. Tom Kabinet- og YouTube-sagen, da begge vil få indflydelse på RA's arbejde.

Sag C-263/18 (Tom Kabinet)

EU-Domstolen afsagde i december 2019 en positiv dom for rettighedshavere i den længe ventede sag om distribution af e-bøger. Ifølge dommen skal distribution af e-bøger på internettet betragtes som "overføring til almenheden", hvilket betyder, at man ikke uden tilladelse fra rettighedshaverne til e-bogen kan videresende en fil med e-bogen til tredjemand.

Sag C-682/18 (YouTube) og (Uploaded)

EU-Domstolens store kammer hørte parternes mundtlige procedure i den højtprofilerede sag mellem rettighedshavere på den ene side og YouTube samt en cyberlocker på den anden. Sagen vedrører fortolkningen af begrebet "overføring til almenheden", hvilket i praksis er et spørgsmål om, hvorvidt platformene skal have samtykke fra rettighedshaverne til at distribuere indholdsprodukter. Begrebets fortolkning har stor betydning for RA's arbejde, da det indgår som et centralt element i vurderingen af, hvornår der er tale om ulovlige tjenester fx i vores blokeringsager. Sagen har ligeledes stor betydning for RA's kommende cyberlocker-blokeringsag, der forventes anlagt i 2020. Den danske Generaladvokat Henrik Øe kommer med sit forslag til afgørelse den 26. marts 2020.

Monitorering

RA monitorerer på en lang række online platforme, hvor der bliver delt ulovligt indhold. Særligt på Facebook og diverse online markedspladser, som i sig selv ofte er lovlige, foregår der ulovligt salg af lærebøger og designmøbler, hvorfor det særligt er i regi af Os Der Elsker Viden (ODEV) og vores indsats på designområdet, at der bliver monitoreret.

Ift. ODEV monitorerer RA for ulovligt salg og deling af lærebøger. Ved udgangen af 2019 havde vi håndteret 1.823 konkrete krænkelse af vores medlemmers rettigheder, omhandlende i alt 4.062 forskellige værker, og monitoreringen har flere positive resultater. Udover at vi konkret har fået fjernet ulovlige filer, har det også muliggjort en direkte dialog med de brugere, der deler ulovligt.

På Facebook ser vi en voksende opmærksomhed og accept af reglerne blandt de studerende. En adfærd, vi ikke tidligere har set, hvilket er et positivt signal om, at brugerne bliver mere bevidste om, at normer og regler også gælder digitale produkter. Monitoreringen er ydermere central i vores arbejde med at få uddannelsesinstitutioner til at tage ansvar og gå aktivt ind i dialogen med studerende, fordi vi gennem monitoreringen har mulighed for at indsamle data, der muliggør en konkretisering og aktualisering af problematikken for de enkelte institutioner. Dette kombineret med de to førnævnte politisager om ulovligt salg af lærebøger, spiller en central rolle for både den direkte håndhævelse og oplysning, og også for mulighederne for at få uddannelsesinstitutionerne til at engagere sig i arbejdet mod det ulovlige marked.

På designområdet har RA i 2019 målrettet monitoreret forskellige platforme, og vi har, i forhold til 2018, set en stigning i distributionen af ulovlige designkopier, herunder særligt klassiske designmøbler, belysning og anden brugskunst. Udbud og salg af disse kopier finder i langt overvejende grad sted via eksempelvis lukkede Facebookgrupper, Den Blå Avis, Gul & Gratis og diverse andre online tjenester, der oftest er registrerede i udlandet.

Da der på Facebook er tale om grupper, der er "dedikerede" til at sælge kopier, er brugerne klar over, at der er tale om ulovlige kopier, og det har således ingen effekt at kontakte brugerne, endside administratorerne, som det har i ODEV-regi. Vi arbejder derfor på at få disse grupper lukket, hvilket er sket i et enkelt tilfælde, og derudover kontaktes Facebook for at få fjernet opslag, hvor ulovlige kopier udbydes til salg, og RA sørger for at anmelde det organiserede salg til SØIK.

Det er vores vurdering, at disse lukkede grupper bruges til ulovlig distribution på grund af den minimale risiko for opdagelse. På to lukkede Facebookgrupper alene, hvoraf den ene nu er fjernet, har vi alene registreret 396 salgsopslag af ulovlige kopier, hvoraf 297 er fjernet.

Brugerindsats

I 2019 blev det i RA besluttet at sætte øget fokus på enkeltpersoner, der foretager systematiske krænkelse af ophavsretsloven. Den såkaldte brugerindsats er en del af initiativerne i Vækstteamet for Kreative Erhvervs Vækstplan⁵ for at fremme gode vilkår for håndhævelse af ophavsrettigheder, som blev præsenteret i maj 2019.

RA mener grundlæggende, at enkeltpersoner bør kunne stilles til ansvar for systematiske krænkelse, og at dette forudsætter en kontekst, hvor det rent faktisk har en konsekvens at bryde loven. Derfor har RA i det forgangne år indsamlet bevismateriale til brug for ca. 25 strafferetlige sager mod danske enkeltpersoner, der har delt et betydeligt antal danske film og serier på dedikerede, ulovlige fildelingsplatforme. De første 5 sager er anmeldt til SØIK.

Politiske initiativer og samarbejder

RA har gennem de sidste 10 år været med til at danne grobund for nødvendige samarbejder på tværs af brancher og mellem private og offentlige aktører samt på tværs af brancher – samarbejder, der har vist sig uomgængelige i bekæmpelsen af det ulovlige marked på internettet. 2019 har været præget af den tidligere regerings Vækstplan, et regeringsskifte og genoptagelsen af Dialogforum. Disse initiativer og samarbejders udvikling i det forgangne år, vil blive gennemgået i det følgende.

---

⁵ Erhvervsministeriet, *Vækstplan for de kreative erhverv: Et kreativt Danmark i front*, 2019: <https://em.dk/media/13204/vaekstplan-kreative-erhverv-accessible.pdf>

Det politiske klima

Efter regeringsskiftet i sommeren 2019 har der fortsat været positiv politisk opmærksomhed omkring betydningen af ophavsret. Der er i dag bred politisk enighed om nødvendigheden af at styrke viden om rettigheder blandt børn og unge og om behovet for at effektivisere håndhævelse – også i forhold til systematiske brugere af ulovlige tjenester, som beskrevet i det forgående afsnit om RA's brugerindsats.

Regeringsskiftet gav RA afsæt for at udpege centrale udfordringer og prioriteter på møder med relevante kultur- og retspolitiske ordførere og for at sætte ophavsret på dagsordenen.

Implementeringen af det nye ophavsretsdirektiv, ikke mindst artikel 17, har ligeledes været afsæt for løbende dialog, primært med myndighederne, idet ophavsretsdirektivet indtil da ikke havde haft den store politiske opmærksomhed. Bl.a. afholdt RA i samarbejde med Dansk Industri et velbesøgt seminar om platformsansvar og implementering af direktivet, hvor bl.a. Kulturministeriet deltog.

RA har yderligere politisk understreget behovet for, at den dedikerede ressourcefordeling til IP-Taskforcen i SØIK opretholdes med mindst det nuværende antal efterforskere og anklagere. Taskforcen har, efter at være blevet gjort permanent i 2018, til fulde demonstreret sin berettigelse gennem en række sager og domfældelser, men en forudsætning er dog, at ressourcerne er til stede. Behovet for denne politiske understregning består i, at der fortsat er relativt lange sagsbehandlingstider for anmeldelser til Taskforcen. RA fik derfor i 2019, i forbindelse med en evaluering af enheden, arrangeret, at medlemmer af Folketingets Rets- og Kulturudvalg ville besøge enheden ultimo januar 2020.

Regeringens vækstplan

Et særligt fokus for RA, ift. vores politiske indsats, har i 2019 været på den tidligere regerings *Vækstplan for de kreative erhverv* og de opfølgende *Vækstinitiativer* fra maj 2019. RA's dialog med myndigheder og politikere har derfor sigtet mod at få videreført Vækstplanens initiativer efter regeringsskiftet og at få dem konkretiseret og udmøntet.

RA's politiske arbejde har dernæst drejet sig om særligt to af initiativerne: håndhævelse og effektivisering af blokeringsprocessen. Omsætningen af Vækstteamets anbefalinger fra Vækstplanen til de mere konkrete Vækstinitiativer betød forventeligt, at RA's primære prioriteter er blevet fastholdt med de to vigtige initiativer:

Håndhævelse, dvs. retsforfølgning af enkeltpersoner, der systematisk krænker ophavsretsloven ved SØIK's IP-Taskforce, ledsaget af en undersøgelse af retstilstanden på området i andre lande. Som nævnt i afsnittet om brugerindsatsen, har RA identificeret en række aktive enkeltpersoner, der i stort omfang har benyttet ulovlige tjenester, og har leveret data og anmeldelser til SØIK. Indsatsen er et område, hvor der også politisk er dækning for en yderligere målrettet og velunderbygget indsats over systematiske krænkelser.

Effektivisering, dvs. analyse af mulighederne for at effektivisere den civile adgang til at blokere hjemmesider med ulovligt indhold med brug af såkaldte 'trusted notifiers'. Blokeringer er et afgørende værktøj for at begrænse ulovlige tjenester, og med et stigende antal ulovlige tjenester er der et markant behov for at øge både omfang og antal af blokeringer samt hastigheden ved iværksættelse af blokeringer. Derfor er en effektivisering af blokeringsprocessen særdeles påtrængende. RA har over for politikere lagt op til en to-trins proces, hvor begge trin forudsætter tilpasning af regler:

- i. En forenklet sagsgang med brug af trusted notifiers, som eksempelvis kan være RA, for at reducere sagsbehandlingstid og omkostninger, kombineret med udpegning af én domstol til at håndtere IPR-kriminalitet på internettet. Her kan brugen af troværdige meddelere nedsætte sagsbehandlingstiden markant, idet bevismateriale fremlagt af sådanne meddelere som udgangspunkt skal anses for fyldestgørende. Dette trin ligger inden for Vækstplanens initiativer og har også fået politisk tilslutning på ordfører-niveau, men det er fortsat ikke udmøntet fra Justitsministeriet.

- ii. Administrative myndighedsblokeringer, dvs. at en given myndighed, fx IP-Taskforcen i SØIK, kan pålægge internetudbydere at blokere uden en forudgående domstolsproces. Dette skridt har en længere tidshorisont, idet det har mødt modstand fra Justitsministeriet ud fra en antagelse om mulig konflikt med Grundlovens bestemmelser om ytringsfrihed. Det har til gengæld god genklang hos en række politiske ordfører og understøttes ligeledes af en række styrelser, der har samme behov. RA har derfor i 2019 haft og vil i 2020 fortsat have dialog med bl.a. Spillemyndigheden, Sikkerhedsstyrelsen og Lægemiddelstyrelsen m.fl. for at underbygge behovet.

Artikel 17

RA arbejder intensivt med, hvordan håndhævelsen af artikel 17 i EU's Ophavsretsdirektiv skal implementeres i dansk ret, hvilket den senest skal i 2021. Derfor har der i 2019 været stor aktivitet på området, og det samme vil der være det kommende år. Det er primært RA's praktiske erfaringer med håndhævelse på online platforme, der indgår i arbejdet, og RA har på den baggrund stået bag flere seminarer og konferencer i 2019, der sætter fokus på netop dette aspekt af implementeringen. Arbejdet foregår i alle EU's medlemslande, og derfor trækker RA på erfaringer og henter inspiration fra vores netværk rundt om i Europa, ligesom vi også deler viden om egne erfaringer og samarbejder med platformene.

Trusted Notifier på Facebook

I december 2019 indgik RA, efter længere tids dialog, en aftale med Facebook om at få adgang til platformens håndhævelsesværktøj, det såkaldte 'Digital Rights Manager'-system. Værktøjet gør det muligt for RA at nedtage ulovligt indhold på platformen udenom Facebooks manuelle anmeldelsesformular. Anmeldelsesformularen var tidligere RA's eneste redskab, men det var både udfordrende, tids- og ressourcekrævende, hvorfor anmeldte opslag eksempelvis om ulovligt salg af kopimøbler, for længst kunne være fjernet efter et salg.

Med adgangen til Rights Manager-systemet vil RA få mulighed for at handle hurtigere og mere effektivt fjerne ophavsretskrænkede indhold på platformen.

Dialogforum og Kodex

Endnu en vigtig komponent til bekæmpelse af rettighedskrænkelser på internettet er blokeringen af direkte og indirekte pengestrømme til ulovlige aktiviteter, også kaldet 'follow-the-money'. RA tog under Kulturministeriets Dialogforum i 2017 initiativ til at etablere en aftale med annoncører og betalingsformidlere om at blokere for annoncer på og betalinger til dømte ulovlige sider. Samarbejdet resulterede i et 'Adkodex' og et forslag til 'Paykodex', hvor underskriverne forpligtiger sig til at afskære transaktioner til sider, der figurerer på en liste over ulovlige sider.

RA har sammen med Adkodex-deltagerne set et oplagt behov for at udvide deltagerkredsen til yderligere relevante parter og for at formulere ét samlet og forenklet 'Kodex'.

Denne bestræbelse på at udvide kredsen af underskrivere og genformulere Kodex blev markant forsinket, da håndteringen af det bærende element i form af Samarbejdslisten over ulovlige sider, blev vurderet til at være i konflikt med persondataloven i henhold til en afgørelse fra Datatilsynet i maj 2018. Arbejdet med at få vedtaget et nyt, forenklet og generelt Kodex og med at få genstartet Dialogforum nåede først i mål ultimo 2019. Udfordringen med persondataloven blev løst i samarbejde mellem Kulturministeriet og RA, idet RA nu leverer input til Samarbejdslisten, der derefter distribueres af Kulturministeriet, som offentlig myndighed, til underskriverne af Kodex. Det nye Kodex blev formelt godkendt på Dialogforum i december 2019 og dermed vil listen blive genaktiveret i februar 2020.

I 2020 vil RA sammen med Kulturministeriet arbejde på at få hele ansvaret for listen ført tilbage til RA i forbindelse med implementering af det nye ophavsretsdirektiv og den deraf følgende revision af den danske ophavsretslovgivning. RA vil samtidig undersøge muligheden for at udvide kriterierne for optag på listen (jf. afsnit om WIPO, s. 16).

Presse og synlighed

RA har i 2019 haft øget fokus på organisationens eksterne synlighed – både i pressen og over for vores medlemmer. RA har et ønske om i endnu højere grad at blive kendt og anset som specialister i håndtering af det ulovlige marked, og derfor er synliggørelsen af vores organisation og vores unikke tilgang til og kombination af ophavsret, digital håndhævelse, adfærdsdesign og politisk arbejde vigtig at fremhæve og formidle. I det følgende gennemgås de tiltag, RA har taget i 2019 for at øge synligheden.

Presse

I løbet af 2019 har RA udviklet på den overordnede, eksterne kommunikation og identitet. I tråd hermed har RA udarbejdet en pressestrategi, der giver et større overblik, en klarere proces, samt bedre styring med, hvor, hvornår og i hvilke sammenhænge RA bliver omtalt. Strategien bruges dels til at sikre RA's identitet og brand, og dels for i højere grad at kunne styre de historier, der skabes om RA og RA's arbejde, samt at være mere proaktiv i spredningen af de gode historier. Strategien er altså et led i at blive skarpere på formidlingen af RA's identitet – både ift. vores egen kommunikation og ift. eksterne kommunikation om os.

Den proaktive synliggørelse af RA's arbejde sker både gennem kontakt til medier via pressemeddelelser og nyheder på egen hjemmeside, og gennem samarbejde med eksterne partnere om presseaktivitet. Derudover er vi aktive på RA's sociale platforme som Twitter, LinkedIn og Europols platform, hvor relevante nyheder deles på engelsk. Yderligere vil et nyhedsbrev blive lanceret i 2020, der skal sætte rammerne for og øge orienteringen af medlemmer, men også andre relevante interessenter, der skriver sig op.

Events og debatarrangementer

Som en del af synliggørelsen af RA og RA's arbejde, deltager RA ofte i en række events og debatarrangementer, både som inviteret oplægsholder og debattør og som medarrangør. RA har i løbet af 2019 deltaget i følgende:

- **HADOPI symposium, den 7. februar**

RA var indbudt til at give oplæg på seminaret afholdt af HADOPI, den franske reguleringsmyndighed, om '*International strategies to tackle online piracy of cultural and sports contents*'.

- **SPOT festival, den 2.-4. maj**

RA gav oplæg og deltog i paneldebat om udviklingen 10 år efter The Pirate Bay med bl.a. MusicMatters og den tidligere formand for Piratpartiet.

- **Folkemødet på Bornholm, den 15. juni**

RA deltog i UBVA's paneldebat under overskriften '*Juraen og de unge på internettet. Gør vi det godt nok?*'.

- **Rødning mødet, den 13.-14. august**

RA var inviteret til det årlige kulturmøde, hvor kulturministeren indbyder kulturfaglige interessenter og meningsdannere til åben debat på Rødning Højskole.

- **Kulturmødet Mors, den 24. august**

RA gav oplæg og deltog i paneldebatten '10 år efter *The Pirate Bay*' med bl.a. MusicMatters og adfærdsekspert Mikkel Holm.

- **Internetdagen, den 5. september**

RA deltog sammen med Erhvervsstyrelsen i planlægning af Dansk IGF-sporet på Internetdagen og gav oplæg samt deltog i en velbesøgt paneldiskussion med bl.a. Medierådet om '*Hvordan styrker vi unge i deres færden på internettet*'.

- **Seminar om platformsansvar og implementering af det nye ophavsretsdirektiv, den 23. september**

RA afholdt sammen med Dansk Industri et velbesøgt seminar med oplæg fra RA og fra bl.a. Kulturministeriet, Facebook, Google og KODA.

- **NAPO møde, den 23. oktober**

RA var vært for et meget velbesøgt NAPO-møde (Nordiske Rettighedsorganisationer), der blev afholdt hos KODA, og gav her oplæg om det ulovlige markeds udvikling i Danmark. Mødet bidrog udover status for de enkelte nordiske lande bl.a. med præsentationer og diskussion af implementering af det nye ophavsretsdirektiv, særligt artikel 17, ved IFPI og MPA.

Visuel identitet

Endnu et vigtigt skridt i retningen af øget synlighed findes i udviklingen af RA's visuelle identitet. Det visuelle, særligt i form af RA's logo og RA's hjemmeside, er blevet udviklet og opdateret, og vil blive lanceret i løbet af foråret 2020. Den nye visuelle identitet vil i høj grad være med til at understøtte RA's profil og øge indtrykket af en genkendelig, professionel organisation.

Vi oplever generelt også en stigende interesse for vores arbejde fra udlandet, og 20 procent af de besøgende på RA's hjemmeside kommer fra andre lande end Danmark. Det er derfor et essentielt led i lanceringen af den nye hjemmeside, at vi får en engelsksproget version.

Udvidelser

RA bestræber sig konstant på at samle flere medlemmer om arbejdet mod det ulovlige marked og at øge ressourcerne i sekretariatet i takt med behovet for at opskalere organisationens bemanning. I det følgende gennemgås de udvidelser i både sekretariatet og i medlemskaber, som vi har oplevet i det seneste år.

Sekretariat

I løbet af 2019 er RA's sekretariat udvidet med to nye fastansatte medarbejdere samt to nye studentermedhjælpere. Den ene fastansatte medarbejder har fokus på administration og projektvirksomhed på designområdet, og den anden er dedikeret til pressehåndtering og kommunikation. Sekretariatets udvidelse er resultatet af organisationens udvikling mod en mere synlig og ressourcestærk organisation, hvis kompetencer er efterspurgt vidt og bredt. Derfor vil sekretariatet også udvides yderligere i 2020.

Medlemmer

RA har i det forgangne år budt velkommen til fire nye medlemmer, der afspejler vores øgede fokus på design- og tekstområdet: FLOS, Frandsen Group, Le Klint samt Danske Medier.

FLOS er en italiensk lampeproducent, der blev grundlagt i 1960'erne. FLOS' produkter sælges i dag i en stor del af verden.

FRANSEN GROUP har arbejdet med skandinavisk belysningsæstetik siden 1968. I dag designer, producerer og markedsfører de belysning rundt om i verden.

Le Klint er et dansk designbrand der ligeledes arbejder med belysning. Le Klint blev etableret i 1943 og deres produkter sælges i dag over det meste af verden.

Danske Medier er en brancheorganisation for de private danske medier og har næsten 300 medlemmer. Organisationen arbejder for medievirksomhedernes ret til det frie ord, den frie uafhængige presse og sunde rammevilkår for mediebranchen.

2020-mål

- *Hvad skal der ske i det kommende år*

I det kommende år vil RettighedsAlliancen forstærke sine aktiviteter og styrke rollen som faglige eksperter. Vi vil fortsat sikre effektiv beskyttelse af vores medlemmers rettigheder, samt sikre indflydelse på de vilkår, der er bestemmende for dem. Yderligere vil RA føje flere ressourcer til sine kerneaktiviteter, hvorfor vi kommer til at øge ekspertisen inden for det tekniske område samt inden for data og kommunikation. I det kommende år vil RA gøre endnu mere af det, vi allerede gør, og som, vi ved, virker. Vi skal gennemføre flere blokerings-sager, straffesager og princip-sager, styrke vores rolle og faglige position, øge vores monitorering af online platforme som bl.a. Facebook og her foretage flere nedtagninger qua vores nyvundne adgang til platformens håndhævelsesværktøj. Vi skal derudover øge vores oplysningsindsatser og kampagneaktiviteter og samtidig have mere fokus på beslutningstagere og den politiske indflydelse, der økonomisk kan fremtidssikre RA's vigtige arbejde.

For RA's arbejde er fortsat vigtigt. Tallene taler deres klare sprog, og der er stadig et enormt ulovligt marked, der styrer vilkårene for den kreative branche i Danmark. Vi skal derfor dæmme yderligere op for den ulovlige distribution af indhold og holde os på forkant med den konstante udvikling af kreative måder at gøre det på. Samtidig skal vi også insistere på at oplyse danskerne om konsekvenserne ved brug af det ulovlige indhold, og gennem retslig håndhævelse sætte ind over for de enkeltpersoner, der systematisk krænker ophavsretten.

Samarbejder er fortsat nøglen til at nå disse mål, og derfor håber vi i 2020 på et fortsat godt samarbejde med nuværende medlemmer, interessenter og myndigheder, og vi håber ligeledes at kunne få mange flere med i bekæmpelsen af det ulovlige marked

København, februar 2020

På vegne af bestyrelsen,

Direktør Maria Fredenslund